„UIT HET BUITENLAND"

MIDDEN- EN ZUID-AMERIKAANSE NOTITIES

door H. J. Reijn

Opmerking vooraf: Onder deze titel zullen in dit Maandblad een aantal korte artikelen worden opgenomen, waarin een en ander wordt verteld omtrent de uitoefening van het accountantsberoep in een aantal Midden- en Zuid-Amerikaanse landen, het werkterrein van de schrijver. Het gebruik van een aantal citaten in de Spaanse taal is daarbij vrijwel onvermijdelijk, doch deze zullen voor de met kennis van de Franse taal uitgeruste lezer geen onoverkomelijke problemen geven.

I. Colombia

Enige algemene gegevens omtrent het land

Colombia is qua grootte het vierde land van Zuid-Amerika en is het enige land met zowel een kustgebied aan de Caribische Zee als aan de Grote Oceaan. De bevolking beloopt ongeveer 12 millioen zielen, waarvan 69 % van gemengd bloed, 25 % blank, 4 % negers en 2 % van Indiaans ras. De grote verschillen in temperatuur en bodemgesteldheid tussen de verschillende delen van het land hebben een grote variatie in de producten der agrarische sector ten gevolge. De belangrijkste producten in deze sector zijn koffie, rijst, suikerriet en bananen. De koffie is de hoeksteen van de nationale economie. Zij vormt circa 30 % van de totale agrarische productie en circa 80 % van de totale export. Na Brazilië is Colombia de grootste koffieproducent ter wereld. Het land is ook rijk aan mineralen: goud (de grootste goudproducent van Zuid-Amerika), edelstenen (emerald), platina, zilver, steenkool, zout. Wat betreft petroleum komt Colombia onder de Zuid-Amerikaanse staten als tweede na Venezuela. Naast de agrarische productie en de mijnbouw is de laatste dertig jaren de industrie een steeds belangrijker plaats gaan innemen. Momenteel kan de industrie voor wat betreft een belangrijk aantal artikelen voldoen aan de binnenlandse vraag.

Decreet 2373

Van primair belang voor de kennis omtrent het accountantsberoep in Colombia is Decreet 2373 dd. 18 september 1956 van de President van de Republiek. Dit decreet stelt in de considerans, dat het noodzakelijk is gebleken normen te stellen ten aanzien van het beroep van „contador" (boekhouder) en haar beoefening te regelen.

Het Decreet bestaat uit 51 artikelen, ingedeeld in:

a) artikel 1 en 2
b) hoofdstuk I: over de „contadores inscritos" (artikel 3 tot en met 10)
c) hoofdstuk II: over de „contadores públicos" (artikel 11 tot en met18)
d) hoofdstuk III: over de verlening, de schorsing en het vervallen van een inschrijving als contador (artikel 19 tot en met 34)
e) hoofdstuk IV: over de Junta Central de Contadores (artikel 35 tot en met 41)

f) hoofdstuk V: over de beslissingen van de Junta en beroep daartegen (artikel 42 tot en met 45)
g) hoofdstuk VI: over diverse onderwerpen: (artikel 46 tot en met 51).

Artikel 1 en 2

Deze twee artikelen bevatten de essentie van het Decreet.

Artikel 1 bepaalt dat het beroep van contador alleen mag worden uitgeoefend door de natuurlijke personen die zijn ingeschreven als „contadores juramentados", beëdigde boekhouders. Niet-beëdigde boekhouders mogen het beroep alleen uitoefenen onder de leiding van een beëdigd boekhouder.

Artikel 2 stelt het onderscheid in tussen de *contadores inscritos,* de ingeschreven boekhouders, en de *contadores públicos,* de publiek boekhouder.

Onder contador inscrito wordt hij verstaan die vergunning heeft ontvangen van de Junta Central de Contadores tot het uitoefenen van het beroep, onder contador público hij, die - ingeschreven zijnde en voldaan hebbende aan de eisen die dit decreet en de wetten stellen - „puede dar fe público respecto de los actos y documentos indicados en este mismo decreto y en las leyes", d.w.z. *publiek vertrouwen* kan geven aan in dit decreet en in de wetten genoemde documenten.

De contador inscrito

Het beroep van de contador inscrito wordt geregeld in hoofdstuk I van het Decreet. Artikel 3 noemt de mogelijkheden om te worden ingeschreven. Voorzover momenteel nog van betekenis zijn deze mogelijkheden als volgt:

a. in Colombia zijn afgestudeerd als contador juramentado,

b. Colombiaan zijn met de titel van contador juramentado of gelijkwaardige titel, verkregen aan een buitenlandse opleidingsinstelling, mits erkend door het Ministerio de Educación Nacional.

c. de nationaliteit hebben van een land waarmede Colombia een verdrag van wederkerigheid heeft terzake van professionele titels en aldaar een soortgelijke titel als contador juramentado hebben behaald.

d. vóór 18 september 1961 met goed gevolg bewijs te geven van „capacidad técnico y moral el ejercicio de las funciones propias de la contaduría". De „capacidad técnica" te bewijzen door examen te doen in ten minste vier van de aan de universiteit in het kader van de opleiding tot contador juramentado gedoceerde vakken. De morele geschiktheid moet worden bewezen door verklaringen onder ede van drie personen van algemeen erkende goede faam, bij voorkeur zakenlieden.

De onder a genoemde studie moet zijn verricht aan een „facultad o centro docente autorizado por el Gobierno".

Een aantal overgangsmoeilijkheden gaf artikel 4 van het Decreet. Inschrijving - indien aangevraagd vóór 18 september 1957 - kon verkregen worden op grond van bepaalde werkzaamheden gedurende een bepaald aantal jaren, verstreken vóór de invoering van het Decreet. Eén dezer mogelijkheden was inschrijving op grond van het gedurende tenminste drie jaren uitoefenen „con eficienda y honorabilidad profesionales" van het beroep „en forma independiene o como director responsable de revisiones de una firma de contadores que haya trabajado independiente y públicamente".

Functie contador inscrito

Voor welke bescheiden is de handtekening van een contador inscrito vereist?

1. voor de jaarstukken bij belastingaangiften van natuurlijke en rechtspersonen waarvan het inkomen resp. de winst niet meer beloopt dan $ 300.000 resp. $ 1.000.000 (het $-teken is aanduiding voor de Colombiaanse pesos).
2. voor liquidatie-overzichten, overgelegd door liquidateurs.
3. voor balansen welke als bases dienen voor fusie van ondernemingen of voor wijzigingen in de rechtsvorm ener onderneming.

Voorts treedt de contador inscrito op:

a. als deskundige bij de juridische behandeling van een aantal onderwerpen,
b. als revisor fiscal in de gevallen dat de wet zulk een functionaris vereist,
c. als deskundige voor „organización, revisión, y control de contabilidades mercantiles y para el ejercicio de las actividades propias de la ciencia y técnica contables, en general".

Incomptabiliteiten

Artikel 10 van het Decreet geeft aan dat men de hierboven onder 1 genoemde functie niet vervullen mag ten behoeve van ouders, echtgenote en familie tot de vierde graad noch voor bedrijven of instellingen met welker directie een zodanige verwantschap bestaat.

Contador público

Hoofdstuk II van het Decreet handelt - als reeds medegedeeld - over de contador público.

Voor de inschrijving als zodanig is vereist:

a. dat men Colombiaan is resp. als vreemdeling minstens vijf jaren in Colombia woonachtig is,
b. dat men contador inscrito is en in totaal vijf jaren als contador independientemente werkzaam is geweest.
c. dat men nooit een berisping van de Junta Central de Contadores heeft ontvangen terzake van „faltas contra la ética profesional".

Buitendien moeten degenen die geen universitaire opleiding genoten een examen afleggen in comptabele theorie, comptabele praktijk, controle, commerciële wetgeving en fiscale wetgeving.

Functie contador público

Wanneer bestaat behoefte aan het certificaat van een contador público? Artikel 13 zegt: voor alle bescheiden waarvoor de wetten zijn certificaat vereisen en in het bijzonder voor:

a) het certificeren van de jaarrekeningen bij de belastingaangiften van natuurlijke en rechtspersonen met een winst boven $ 1.000.000.
b) het certificeren van de jaarstukken van banken, verzekeringsmaatschappijen en van vennootschappen wier aandelen ter beurse worden verhandeld,
c) het certificeren van de prospecti van emissies,
d) het optreden als deskundige bij de waardebepaling van immateriële activa.

Betekenis certificaat

Wat houdt volgens het decreet de ondertekening van stukken door een contador público in? „Que el acto o documento respectivo se ajusta a los requisitos legales de forma, loz mismo que a los estatutarios", als het juridische personen betreft. Voor wat betreft balansen houdt de ondertekening volgens art. 15 mede in:

a) dat de cijfers getrouwelijk zijn ontleend aan de boeken,
b) dat die boeken voldoen aan de wettelijke voorschriften,
c) dat de in de boeken geregistreerde cijfers een getrouw beeld geven van de financiële situatie per balansdatum („que las cifras registrados en los libros reflejan en forma fidedigna la situación financiera en la fecha del balance").

In artikel 48 van het decreet wordt voorts gesteld dat de handtekening vergezeld dient te gaan van een korte verklaring, inhoudende:

1. dat alle noodzakelijke inlichtingen werden verkregen,
2. dat passende werkwijzen werden toegepast in de boekhouding,
3. dat de boekhouding voldoet aan de eisen van de wet en de statuten,
4. dat de jaarstukken getrouwelijk zijn ontleend aan de boeken,
5. dat naar de mening van de contador de balans een getrouw beeld geeft (en forma fidedigna) van de financiële situatie en dat de resultatenrekening een getrouw beeld geeft van de behaalde resultaten" conform con las normas de contabilidad generalmente aceptadas".

Het register

Het bijhouden van het contadores-register geschiedt door de Junta Central Contadores. De af te leggen eed houdt in dat men trouw zweert aan de grondwet van Colombia, de wetten van het land en dat men zweert de belangen van opdrachtgevers met ijver en loyaliteit te zullen behartigen, de plicht tot geheimhouding te zullen nakomen en de beroepseer te zullen hooghouden.

Junta Central

De bevoegdheden omtrent toelating, schorsing of intrekking der inschrijving berusten geheel bij de Junta Central. Deze Raad bestaat uit vijf leden: de Minister van Onderwijs, het Hoofd van de Supertendencia de Sociedades Anónimas, het hoofd van de Superintendencia Bancario, een afgevaardigde van de contadores inscritos en een afgevaardigde van de contadores públicos. De Raad is een disciplinaire instelling (carácter de entidad disciplinaria), welke als vertegenwoordiging van de regering optreedt o.a. ten aanzien van:

a. het beslissen over aanvragen tot inschrijving,
b. het autoriseren van inschijvingen,
c. het afnemen van de eed,
d. het reglementeren van de examens,
e. het instellen van commissies,
f. het opleggen van sancties,
g. het samenstellen van de code voor beroepsethiek,
h. het vaststellen van de contributie,
i. het benoemen van een examencommissie,
j. het vaststellen van een jaarlijks budget dat de goedkeuring behoeft van de Minister van Onderwijs.

Volledigheidshalve wordt medegedeeld dat de hiervoren genoemde Superintendencia de Sociedades Anónimas (SUBSA) in 1931 werd ingesteld als „staforgaan" van de President van de Republiek belast met „la ejecución de las leyes y decretos que se relacionen con las sociedades anónimas". De Superintendente wordt benoemd door de President voor een tijdvak van drie jaren. De SUBSA heeft een uitgebreide bevoegdheid. Comptabel zijn van primair belang de Doctrinas, welke richtlijnen geven voor de administratie, waarderingssystemen, financiële verslagen e.d. In een volgend artikel zullen wij deze Doctrinas nader bezien.
